

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 332

van **STEVEN COENEGRACHTS**

datum: 4 april 2022

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Restauratie onroerend erfgoed - Meerkosten door stijgende materialenprijzen

Betrokkenen die afgelopen maanden een renovatie opstartten, konden zich vaak niet meer baseren op aangevraagde offertes wegens de stijgingen in zowel materiaalprijzen als energiekosten. Onvoorziene - en dus niet-ingecalculeerde kosten - zorgen ervoor dat veel bouwheren het water aan de lippen komt te staan bij de financiering van hun renovatieproject. Ook restauraties aan onroerend erfgoed zullen ongetwijfeld te maken hebben met de stijgende prijzen. Daarnaast is er ook nog de wachtlijst. Als een dossier daar een paar jaar opstaat, kan het niet anders dat berekeningen vaak niet meer actueel zijn.

In het antwoord op schriftelijke vraag nr. 331 van 10 juni 2015 stelde de voormalig bevoegde minister:

“Wanneer in de periode tussen de aanvaarde kostenraming en de datum van de aanbesteding de actualisatiecoëfficiënt met meer dan 5 % is gestegen, kan het agentschap Onroerend Erfgoed een verhoging van de restauratiepremie goedkeuren van maximaal 10 %. Wanneer tijdens de uitvoering van de werken zou blijken dat er onvoorzienbare meerwerken en bijwerken opduiken kan ik bijkomend een premie goedkeuren van ten hoogste 10 % van het definitieve premiebedrag.”

In veel situaties gebeuren volgende procedurestappen voor de berekening van een premie. Allereerst volgt een raming van de werken. Op basis van de raming stelt men vast welk bedrag in aanmerking komt voor de berekening van de premie. Er wordt al dan niet een erfgoedpremie toegekend. Vervolgens volgt een gunningsvoorstel met een totale kostprijs, waarbij ook daar wordt vastgesteld welk bedrag in aanmerking komt voor de berekening van de premie.

1. Kan de minister een overzicht geven van het aantal uitgekeerde dossiers waarin de actualisatiecoëfficiënt meer dan 5% bedraagt? Graag een overzicht per provincie voor de periode 2010-2022. Hoe verhouden die aantallen zich procentueel ten opzichte van het totale aantal uitgekeerde dossiers?
2. Op basis waarvan wordt de actualisatiecoëfficiënt bepaald: op basis van de totale kostprijs of op basis van het deel dat in aanmerking komt voor de berekening van de premie? Welke redenering ligt hieraan ten grondslag?
3. Zal de minister, rekening houdend met de huidige stijgingen van materiaalprijzen en energiekosten, bijkomende maatregelen nemen om de actualisatiecoëfficiënt bij te sturen?

ANTWOORD

op vraag nr. 332 van 4 april 2022

van **STEVEN COENEGRACHTS**

1. Hieronder geef ik een overzicht vanaf 2011 van het aantal aanbestedingsdossiers waarin de actualisatiecoëfficiënt meer dan 5% bedraagt. De procentuele verhouding ten opzichte van het totale aantal ingediende aanbestedingsdossiers is vermeld. Voor het huidige begrotingsjaar geef ik de gegevens van de tot nu toe ingediende aanbestedingsdossiers, het percentage voor 2022 is dus nog bij te stellen.

	Antwerpen		Vlaams-Brabant		Limburg		Oost-Vlaanderen		West-Vlaanderen	
	actualisatie	percentage	actualisatie	percentage	actualisatie	percentage	actualisatie	percentage	actualisatie	percentage
2011	3	15,79%	6	20,69%	1	5,00%	5	22,73%	3	9,38%
2012	2	8,00%	1	3,70%	4	17,39%	1	6,25%	7	21,88%
2013	5	16,67%	1	2,94%	4	11,43%	0	0,00%	1	2,27%
2014	2	7,14%	2	9,09%	2	7,14%	0	0,00%	1	2,50%
2015	2	6,45%	2	7,69%	5	17,24%	2	5,41%	0	0,00%
2016	1	2,33%	1	2,33%	0	0,00%	1	2,86%	1	2,94%
2017	1	3,33%	2	10,53%	0	0,00%	0	0,00%	3	9,68%
2018	4	12,90%	3	15,79%	2	12,50%	1	6,67%	0	0,00%
2019	1	9,09%	1	6,67%	4	22,22%	4	21,05%	2	14,29%
2020	0	0,00%	1	5,88%	1	5,88%	5	26,32%	1	6,67%
2021	3	11,11%	3	25,00%	2	11,76%	2	16,67%	5	26,32%
2022	4	40,00%	2	25,00%	1	33,33%	3	42,86%	4	100,00%
totaal	28	8,97%	25	9,23%	26	10,57%	24	9,84%	28	8,64%

2. De actualisatiecoëfficiënt wordt bepaald op basis van de werken die in aanmerking komt voor de berekening van de premie. Zowel in het Restauratiepremiebesluit als in het Onroerenderfgoedbesluit is bepaald dat de premie van het Vlaams Gewest, dus ook de definitieve premie op aanbesteding, wordt berekend op het bedrag dat als subsidieerbaar wordt beschouwd. Dit gebeurt op basis van de richtlijn betoelaagbaarheid van het agentschap Onroerend Erfgoed.
3. Het klopt inderdaad dat de vroegere premieregeling een 'actualisatiebepaling' omvatte. Die was nuttig, want de wachttijden tussen het ontvankelijk verklaren van een dossier en het toekennen van de premie waren onvoorspelbaar. De actualisatiebepaling gold niet enkel voor de stijging van de prijsherzieningsindexen, maar ook voor situaties waarin het goed bijkomende schade had opgelopen die een meerkost veroorzaakten. Ze was ook beperkt: de premie kon met maximum 10 procent worden verhoogd, en de verhoging was hoe dan ook beperkt tot een bedrag van maximum 125.000 euro.

Bij het hertekenen van het erfgoedpremiestelsel in 2020 is het erfgoedpremiesysteem volgens de bijzondere procedure vervangen door een oproepensysteem, dat in principe wachtlijsten en ook de onvoorspelbare wachttijden uitsluit. In het nieuwe systeem kan korter op de bal worden gespeeld en zijn er dus minder onvoorspelbare factoren. De actualisatieregeling is dan ook geschrapt voor premiedossiers die in toepassing van dit nieuwe systeem worden opgestart. Dit is volledig conform de doelstelling in de

beleidsnota dat ondersteuning van beide kanten op redelijke verwachtingen moet zijn gestoeld.

Dit alles neemt niet weg dat er nog een wachtlijst is, waarvoor de oude actualisatieregeling geldt. Het is niet mijn intentie om deze bij te sturen, opnieuw op basis van het principe van redelijke verwachtingen. Premies dekken een vooraf bepaald percentage van de investeringskost, en premies worden toegekend binnen de perken van de begroting. Er valt te veronderstellen dat premienemers hun premie hebben aangevraagd in het volle bewustzijn van de bepalingen in de regelgeving én van de lange wachttijden die vroeger golden voor het bekomen ervan. Bij elke aanpassing van de premieregelgeving blijken premienemers daarenboven gebruik te willen maken van de vertrouwde, oude premievoorwaarden. Dat fenomeen heeft zich op een nooit geziene wijze gemanifesteerd in de aanloop naar het invoegen treden van het nieuwe Onroerenderfgoedbesluit in 2015, en heeft zich herhaald bij de grote hertekening van het premiestelsel in 2020. De betreffende premienemers moeten zich bewust zijn geweest van het aanzienlijke effect hiervan op de wachttijden en dus ook op de mogelijke impact daarvan op restauratiekosten.